

సుబ్బమ్మ సంసారంలో సంక్రాంతి పర్వం

ఈసారి తప్పకుండా వస్తానని వ్రాసారు, ఇంకా రాలేదని కలవరపడచాగింది లక్ష్మి. రాత్రి రెండుజాములైంది. పల్లెటూరు కావడంచేత కష్టజీవులు గుంటికిరాగానే ఏగంజో కడుగో త్రాగి నళ్లుమరచి నిద్రాదేవి నెమ్మిలో కలసారు. కడుపునిండినవారు కాంతాజనం కాగి శ్మశానం కట్టుబడ్డారు. సుబ్బమ్మ వంటయిల్లు చక్కబెట్టుకుని పండగపనులు పూర్తి అయ్యావనే ఆనందంతో నడుంవచ్చింది. కాని చిన్న అల్లుడు-లక్ష్మి సంగడు- రాలేదనిమాత్రం మనస్సు చివుకమనగా 'ఉస్సు' అన్నది. అత్తకి అల్లుడిమీద ఆశేగామరి. మొత్తంమీద పూరంతా నిశ్శబ్దంగానే ఉన్నదని చెప్పాలి

కాని భోగిమంటల ప్రయత్నంలో పున్న ప్రముఖులు- ఇచ్చినప్పుడు పుణ్యం యివ్వనప్పుడు వపం- అని అంటూచాన్న మాటలు మాత్రం ఆనిశ్శబ్దాన్ని భంగంచేస్తున్నవి. వారినిచూచి కుక్కలు 'బాయి బాయి' మంటున్నాయి అక్కడక్కడ. ఆశబ్దానికి లక్ష్మి త్రుళ్ళిపడి లేచి కిటికీతీసి చూచేది ఆయన వస్తున్నారేమోనని. ఒక్కొక్కసారి ఎవరన్నా దొంగలేమోనని భయం. కారణం లేకపోలేదు. భోగిమంటలో లేక భీష్మునివల్ల కానో నాకు తెలియదు కాని ఆమంటలో ఎన్నెన్ని దొంగసామానులు తగులుబడతాయో చెప్పలేం. పెద్ద కాపుల దొడ్లో పిడకలగూడు, ముసనబుగారి దొడ్లో కర్రలగుట్ట, ముసలమ్మ కుక్కిమంచం ఒకటేమిటి ఆరాత్రి ఆకోతిమూక కేదిదారి కితే అది తగులుబడవలసిందే. దానికి అడ్డులేదు, ఫిరియూదులేదు—

అర్ధరాత్రి అయింది లక్ష్మి మంచంమీద

అటుయిటు దొల్లుతోంది నిద్రరావటంలేదు. విరహిణికి నిద్రఎట్లు వస్తుంది? కుమిలి కుమిలి ఏడ్చింది. ఆ మెలో బాటు ప్రకృతికూడా విలపించుచున్నదా యన్నట్లు మంచం బిందువులు బొటబొట రాలుతున్నవి. పండగ దొంగలు పక్కయింటి గోడపిడకలు వలిచే చప్పుడు వినబడి నిజంగా దొంగలు వచ్చారనే భయంచేత నోటమాటరాక దుప్పటి గట్టిగా ముసుగు పెట్టింది లక్ష్మి...

ఇంతలో తొలిరోజి కూసింది. కలకలమంటూ శకుంతలసంతానాలు గూళ్ళలో గుడిగింతా లాడుతున్నాయి. 'కా కా' మంటూ కాకులు కలవరిస్తున్నాయి. పేరిశాస్త్రీ పెద్ద చెంబుచ్చుకు బయలుదేరాడు. దేవాలయంలో గంటలు గణగణ శబ్దము. ధ్వజస్థంభం మీది చిరుగంటల చిందులాట, పిక్కువయిన కొద్దీ పొలాల్లో నక్కలకూతలు తగ్గిపోయాయి. కుప్పమూర్వలవారి పొలికేకలు- సంక్రాంతి జంగంవాని జేగంట- బుడబుడక్కల వాని ఢక్కానాడము- వీధులో చీపురుకట్టల చెలగాటం- భోగిమంటల ఫెళఫెళారాట్టలంతలంట్లు సాగించడానికి వచ్చిన మంగలి మహాంతుగాడి బొబ్బలు- శివభక్తాగ్రేసరుల చిరుతాళముల సింహగూడము- పేడ కళాపీఠాల్లే పనివాండ్ర పిడతచప్పుట్లు- ఇవిఅన్నీ కలిసి లక్ష్మిని తట్టినట్టు లేవాయి.

సుబ్బమ్మ దొడ్డితలుపుతీసి మహాంతుకి నీళ్ల కాగు నిప్పుపెట్టి పిండి నూని యిచ్చి చిన్నాబ్బాయిని పెద్దబ్బాయిని ఒకళ్ళన్నమాటేంటి యింటిల్ల వాదిని లేపింది.

చిన్నరోడలు కొత్తిగా కాపరానికొచ్చినా

పండగకు తన అల్లుళ్లు వస్తారని ఆమెను సుబ్బమ్మ పుట్టింటికి పంపలేదు. ఆరోపమో లేక ఆరోపమో మరి చలిమహాత్మ్యమో గాని అబ్బాయి లేవకండా అడ్డుతగిలింది- మళ్లా మహాంతు మొరపెట్టేదాకా.

అందరూ అరుణోదయం అయేటప్పటికల్లా అందంగాలయారై యారు. లక్ష్మీచెల్లెలు నిర్మల వీధిలో ముత్యాలముగ్గులుపెట్టి వాటి మీద గోమయంతో గొబ్బిళ్లుపెట్టి వాటి మీద గుమ్మిడిపూలుగుచ్చి పూజచేసింది.

లక్ష్మీకిమాత్రం పొద్దుఎక్కినకొద్దీ కుముదము వాడిపోయినట్లు, మంచుబిందువులు నూడిపోయినట్లు మగడువస్తాడన్న ధైర్యం శూన్యంకాగా చిన్నబోతోంది. ఆమె హృదయము విరహాగ్నికి వెన్నకరిగినట్లు కరిగిపోతోంది. కార్యం అయింతిరువాత కలుసుకోలేదాయు. ఆమూడురోజులు మూతి విరుపులతోనే సరిపోయె—ఏంచేస్తుంది పాపం. పండగకి పట్టుకండువా తప్పకుండా కొని పెడతాననికూడా వ్రాసాడాయెను తండ్రి. యింతకన్నా ఏంచేయగలడు—దరిద్రుడు—

సుబ్బమ్మకూడా తలంటిపోసుకొని పులగం చక్రపాంగలి వంకాయపచ్చిపులుసు చేసి వడ్డించింది. అందరూ తిన్నారు. లక్ష్మీ ఆకలి లేదని చూసేసింది. బెంగపెట్టుకున్నవానికి కడుపునిండుగా పుంటుంది. తల్లి బతిమాలినా వినలేదు. సరే దానిపుణ్యం తరువాత తింటుందని వూరుకుంది విసువుతో. వినకపోతే ఏంచేస్తారు? మధ్యవచ్చిన వానిమీద యింత మమకారమెంతకో? కనిపెంచిన వారిని కూడా కడనేక కి దేనిలోనున్నదో కదా?

దినకరుడు క్రొత్తగా అధికారములోకి రాబట్టో లేక పెద్దలకి ముక్తినిస్తాయన్నా నన్న మొగతనమో చాలా ఘోర్పూగా వెలిగి పోతున్నాడు గగనవీధిని. భోగిమంటలమీద

పులగం వండుకుతిన్నారు పామరజనం. గొల్లలంతాకూడి అప్పన్నని పట్టుకుని 'అరిబల్లో అప్పన్నో' అంటూ, 'శ్రీరామారామ అయ్యో జిరామో' అంటూ గంతులేస్తున్నారు. మాదిగ జట్టు 'లిల్లీలపాట' ఒకమూల, పండగవస్తుందని పుల్లిపాయి మిరపకాయ పెట్టి పెంచిన కోడిపుంజుల పోట్లాటలొకమూల, గొర్రె పొట్టేళ్ళ పండా లొకమూల, కొత్తగావచ్చిన అల్లుళ్లు విడదీసిన చతుర్ముఖపురాణ మొకమూల- యింకాఎన్నో. వూరు చిన్నదైనా నూళ్ళోవారు తొలకరి కప్పలను మరపించుచున్నారు. కడుపునిండిన బేరంకాదండి మరి! అనులోను బలిచక్రవర్తి జన్మించాట్ల— అనగా కుప్పూరూపులైన వన్నమాట—

ఆసమయాన్ని ఒక యువకుడు. ట్రంకు చేతపట్టుకుని వీధంటవస్తున్నాడు. అప్పన్నని చూడ్డాని కెళ్ళిన నిర్మల గబగబా పరుగెత్తుకొచ్చి వచ్చాడే అక్కాఅంది. నిజంగానే అంటూ నిర్ఘాంతపోయింది లక్ష్మీ.

లక్ష్మీ మోహనరావుకి తానే స్వయంగా తలంటి పోసి సహపంక్తిని కూచుని భోజనం చేసింది. భోజనా లయాక భుక్తాయాసంకోసం విశ్రమించారు.

అల్లుడు లేచేసరికి సుబ్బమ్మ అచ్చాపు నేతితో మినపసున్ని కలిపింది. కుక్కలు వదలకుండా పుండడానికి బెల్లంపెట్టినట్లు అల్లుళ్లు ఎదలకుండా పుండడానికి అరికెలు మినపసున్ని పెడతారు. బలిచక్రవర్తి పుణ్యమా అంటూ గాదులునిండితే కంచాలలో లోటుంటుండా మరి.

లక్ష్మీ సంధ్యారాగములకు చక్కగా విడిచిన చంద్రకాంతపుష్పములను ముచ్చటగా దిద్దుకుంది. కొన్ని నిర్మలకి పెట్టింది. దొడ్డిలోని బంతిపూలు దండలుగుచ్చి గుమ్మాలకి కట్టింది. నిర్మల వీధిలో నీళ్లుచల్లి దివ్యమైన

ముత్యాలముగ్గులు పెట్టి సందెగొబ్బిళ్లు పెట్టి
 'సుబ్బీగొబ్బెమ్మా! శుభ్ర మివ్వవే,
 మల్లెపువ్వుంటి మరదల నీయవె,
 మామిడిపండంటి మరిది నీయవె,
 పనసపండంటి పడతి నీయవె,
 అరిటిపండంటి అల్లుళ్ల నీయవె,
 తామరపూవంటి తమ్ముణ్ణీయవె,
 మొగలిపొత్తంటి మొగణ్ణీయవే'

అంటూ పాడుతోంది. ఇట్లా యిల్లు దేవేంద్ర
 భవనంలా సందడిగావుంది. ఆసందడిలో లక్ష్మీ
 విలాసానికి అంతులేదు.

మరునాడు పెద్దపండుగ. పేరిశాస్త్రీ పా
 ద్దున్నే లేచి దర్భకట్ట బుజానవేసుకొని దడదడ
 నడుస్తున్నాడు యింటింటికి. పాటకపుడనం
 పెద్దలకి పెట్టుకోటానికి కూరగాయలు దండు

కుంటున్నారు. త్యాగంలో బలిని మరపించా
 లని భాగ్యవంతులు కొత్తగుమ్మడికాయలు
 బద్దలకొట్టి పంచిపెడుతున్నారు. ఆమహనీ
 యుడు రాజ్యమేలుతున్నాడు కాబట్టి మీరు
 బాగాదానంచేయాలని కూలీనాలీ చేసి గడిం
 చిన గింజలను గుంజుతున్నారు బ్రాహ్మణులు.
 లేకపోతే పెద్దలు తరించరట. విశ్వకి పిండం
 పెడితే వాళ్లు ధన్యు లవుతారట—

ఆరోజున దూడలపాలుకూడా పితకరు పా
 మరజనం. కనుము నాడు కడతేరతాడట.
 అవును యిచ్చేశాక వుండేదేముంది. సం
 క్రాంతినాడు. అంతాకొత్తే. క్రొత్తబియ్యం,
 కొత్తబెల్లం కొత్తబట్టలు. ఆరోజు దివ్యంగా
 గడిచింది. అందరినూట ఎలావున్నా లక్ష్మీకి
 మాత్రం పెద్దపండగై యింది.

కె. లక్ష్మీ రాజ్యం.

* రాళ్లు అరిగినా ?

* నీరసం వదలదు !!

జీవించాలనే ప్రతిజ్ఞవీకీ ఆహారం అత్యవసరం
 ఆహారంలేక- జీవించడమే- అసంభవం-
 ఆహారం ఎంత పుష్టికరమైందయితే
 ఆయుర్దాయం అంత అభివృద్ధాతుంది.

కాని ప్రతివారు తినే ఆహారంలోనూకూడ ముఖ్యమైన పుష్టికర పవా
 ర్థాలు లోపించే ఉంటాయి అందువల్లే- ఎంతెన్నిన్నా- నీరసం వదలకపోవడం.
 లోపించిన పదార్థాలను చేర్చుకొనేందుకు ఆరోగ్యవంతులతో పోటా
 పోటీలకు తయారు అయ్యేందుకు

స్వామీన్ "అమృత ప్రాశ"

పుచ్చకుతేరాలి.

అశ్వినీ కుమార ఫార్మశీ, నర్సాపురం